

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო
დაწესებულება-საარქივო სამმართველო

Sub-department of Ajara Autonomous Republic Government – Archives
Administration

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია
სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო
(ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია)

პ რ ო გ რ ა მ ა

VII

International Scientific Conference
South-West Georgia (history, archaeology, ethnology)
Program

ბათუმი

Batumi

5-6. 10. 2017

კონფერენცია ჩატარდება 2017 წ. 5-6 ოქტომბერს, აჭარის
ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო
დაწესებულება - საარქივო სამმართველოში

ბათუმი, გორგასალის ქუჩა №126.

The conference will be held on October 5-6, 2017 in Sub-department of
Ajara Autonomous Republic government – Archives Administration

№126 Gorgasali str. Batumi

რეგლამენტი: მომხსენებელს - 15 წუთი
დისკუსიაში მონაწილეებს - 5 წუთი

Time limit: Speaker - 15 minute

Discussants - 5 minute

საორგანიზაციო კომიტეტი:

მაია ივანიშვილი

სოსო სტურუა

თამაზ ფუტკარაძე

ნატო ქიქავა

Organizing Committee:

Maia Ivanishvili

Soso Sturua

Tamaz Putkaradze

Nato KiKava

5 ოქტომბერი, 2017 წელი

10⁰⁰ – 10⁵⁰ კონფერენციაში მონაწილეთა რეგისტრაცია

11⁰⁰ კონფერენციის გახსნა - **მაია ივანიშვილი** -

საარქივო სამმართველოს უფროსი

მისალმებები:

October 5, 2017

11⁰⁰ – 10⁵⁰ registration of conference participants

11⁰⁰ Opening of the conference – **Maia Ivanishvili** –

head of Archives Administration

Welcome speeches

პლენარული სხდომა

Plenary Session

საკონფერენციო დარბაზი, 11⁴⁰-13.00

Conference hall 11⁴⁰-13.00

1. *კახაბერ ქამადაძე* (გონიო-აფსაროსის მუზეუმ-ნაკრძალი, ბათუმი)
2017 წელს გონიო-აფსაროსის ციხის სამხრეთ-დასავლეთ მონაკვეთში ჩატარებული არქეოლოგიური გათხრების ძირითადი შედეგები
Kakhaber Kamadadze (Gonio-Aphsarus Archaeological – Architectural Museum, Batumi)
Main Results of Archaeological Excavations in the South-West Section of Gonio-Apsarosi fortress in 2017

2. *რამაზ სურმანიძე* (სამედიცინო-ეკოლოგიური ინსტიტუტი, ბათუმი)
ახალი ცნობები გრიგოლ ვოლსკის ბიოგრაფიიდან
Ramaz Surmanidze (Medical-ecological Institute, Batumi)
New information from Grigol Volski's biography

3. თამილა ლომთათიძე (ნიკო ბერძენიშვილის
ინსტიტუტი, ბათუმი)

*ქრისტიანობის პაგანიზაციის ანარეკლი აჭარის
მოსახლეობის სულიერ კულტურაში*

Tamila Lomtadze (Niko Berdzenishvili Institute, Batumi)

*The reflection of Christianity in the spiritual culture of the
population of Ajara*

შესვენება: 13.00-14.00 სთ.

Break: 13.00-14.00

5 ოქტომბერი, 2017 წ.

სექცია I

Section I

საკონფერენციო დარბაზი: 14⁰⁰-18⁰⁰

Conference hall: 14⁰⁰-18⁰⁰

*სექციის ხელმძღვანელები: ეთერ ქავთარაძე
ქეთევან ხითარიშვილი*

Moderators: Eter Kavtaradze

Ketevan Khitarishvili

1. *ოთარ გოგოლიშვილი* (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
ბათუმის პირველი ქართული სკოლის პედაგოგები
Otar Gogolishvili (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Teachers of the first Georgian school in Batumi
2. *ეთერ ქავთარაძე* (კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი)
ტაო-კლარჯეთის კვლევის საკითხი პეტერბურგის ქართველოლოგიურ სკოლაში

Eter Kavtaradze (Korneli Kekelidze National Center of Manuscripts, Tbilisi)

The Tao-Klarjeti study in the Kartvelological School of St. Petersburg

3. *ნაზი დაშნიანი* (ქუთაისის სახელმწიფო არქივი)
ბათუმი - პერსპექტიული საკურორტო ქალაქი XX საუკუნის დასაწყისში
Nazi Dashniani (Kutaisi Central Archive)
Batumi - Prospective resort town in the early XX century
4. *აღლა სერდიუკი* (ბერდიანსკის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტი, უკრაინა)
კონცეპტი „ქალაქი“ XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე (ნ.ნ. სპეშნევის ნარკვევის „ბათუმი“ მასალების მიხედვით
Alla Serdiuk (State Pedagogical institute of Berdyansk, Ukraine)
Concept „City“ in XIX-XX centuries (according to N.N Speshnev essay „Batumi“ materials)
5. *ელზა ფუტკარაძე* (ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი)
ფარსმან მაძევარის წერილები „ოსმალელი ქართველების“ შესახებ
Elza Phutkaradze (Batumi Shota Rustaveli State University)
Farsman Madzevari's letters about "Ottoman Georgians"

6. *თამთა აბრამიძე* (საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ტბელ აბუსერიძის სასწავლო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
საქართველო ინტერესები და გამოწვევა შავი ზღვის რეგიონში
Tamta Abramidze (Saint Tbel Abuseridze educational university of Patriarchate of Georgia, Batumi)
Georgia's interests and challenges in the Black Sea region
7. *ქეთევან ხითარიშვილი* (კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი)
ივანე გვარამაძე – სამხრეთ საქართველოს სიძველეების მკვლევარი
Ketevan Khitarishvili (Korneli Kekelidze National Center of Manuscripts, Tbilisi)
Ivane Gvaramadze - researcher of ancient of South-Georgia
8. *მერაბ მეგრელიშვილი, ნიკოლოზ მეგრელიშვილი* (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
საქართველო-თურქეთის ეკონომიკური ურთიერთობები (წარსული და თანამედროვეობა)
Merab Megrelishvili, Nikoloz Megrelishvili (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Georgia - Turkish Economic Relations, (Past and Modernity)

9. **ოთარ თურმანიძე** (ნიკო ბერძენიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, ბათუმი)
აგრარული სექტორის კადრების რეპრესიები აჭარაში (1937-1938 წლებში)
Otar Turmanidze (Niko Berdzenishvili scientific-research Institute, Batumi)
Repression of the agrarian sector staff in Adjara (1937-1938)
10. **თინათინ ჯაბადარი** (საქართველოს ეროვნული არქივი, თბილისი)
ცოტა რამ XX საუკუნის თურქეთის ქართული სოფლებისა და მისი მოსახლეობის შესახებ (საქართველოს ეროვნულ არქივში დაცული დოკუმენტური მასალების მიხედვით)
Tinatin Jabadari (National Archive of Georgia, Tbilisi)
Little about the XX century Georgian villages of Turkey and its population (According to documentary material protected in the Georgian archive of Georgia)
11. **თენგიზ პარმაქიზიშვილი** (აჭარის საარქივო სამმართველო, ბათუმი)
ქართველ კათოლიკეთა წვლილი სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოსა და თურქეთში მცხოვრებ ქართველთა შორის ქართული ცნობიერებისა და ქართული ენის დაცვის საქმეში

Tengiz Parmaksizishvili (Archives Administration of Ajara, Batumi)

The Georgian Catholics's contribution between South Western Georgia and Georgians living in Turkey - consciousness and Georgian language protection (XIX - XX cc)

12. ***ინგა ელიავა*** (ქუთაისის ცენტრალური არქივი, ქუთაისი)
ბათუმის ქალაქის ეუთენილი მამულების ნუსხა 1910 წ.
Inga Eliava (Kutaisi Central Archive, Kutaisi)
List of estates belonging to Batumi city by 1910
13. ***ნუგ ზარ მგელაძე*** (ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი)
თემურ ტუნაძე (კულტურული მემკვიდრეობის სააგენტო, ბათუმი)
ახალშენის ფერისცვალების ეკლესია
Nugzar Mgeladze (Batumi Shota Rustaveli State University)
Temur Tunadze (Cultural Heritage Agency, Batumi)
Akhalsheni Transfiguration Church
14. ***ციური კათამაძე*** (ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი)
არტაანი წერილობით წყაროებში
Tsiuri Katamadze (Batumi Shota Rustaveli State University)
Ardahan in writing sources

15. *ლიუბოვ სოლოვიოვა* (მიკლუხო-მაკლაის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, რუსეთი)

ქრისტიანული ყოფიერების ფორმები აღმოსავლეთ საქართველოს მთიულეებში (საარქივო მასალების მიხედვით)

Liubov Soloviova (Miklukho-Maklai Institute of Ethnology and Anthropology, Russia)

The form of Christianity in East Georgia mountaineers (according to archival data)

16. *ნაილე მიქელაძე* (ნიკო ბერძენიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, ბათუმი)

ვაზთან დაკავშირებული თქმულება – გადმოცემები ქართულ ზეპირსიტყვიერებაში

Naile Mikeladze (Niko Berdzenishvili scientific-research institute, Batumi)

Vineyard related legends - legends of Georgian folklore ".-

5 ოქტომბერი, 2017 წ.

სექცია II

Section - II

დარბაზი I, 14⁰⁰-18⁰⁰

Hall I, 14⁰⁰-18⁰⁰

*სექციის ხელმძღვანელები: თამაზ ფუტკარაძე
ფრიდონ ქარდავა*

Moderators: Tamaz Phutkaradze

Fridon Kardava

- 1. მირანდა თურმანიძე (ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი, ბათუმი)
საბეჭდავი ბეჭდები ძვ. წ. V ს. ბერძნული სამაროვნიდან
Miranda Turmanidze (Batumi Archaeological Muzeum, Batumi)
Printed Rings from the Greek cemetery in V century BC*

2. **ნანული ნოღაიდელი** (ნიკო ბერძენიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, ბათუმი)
საქორწინო ტრადიციებთან დაკავშირებული ხატოვანი გამოთქმები აჭარაში
Nanuli Noghaideli (Niko Berdzenishvili scientific-research institute, Batumi)
Iconic expressions related to wedding traditions in Ajara
3. **ლანა ბურკაძე** (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
სამხრეთ-აღმოსავლეთ შავი ზღვისპირეთის რომაული ხანის არქიტექტურული ძეგლები (ათინა, არქეოლოგიური და წერილობითი წყაროების მიხედვით)
Lana Burkadze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Architectural monuments of the Roman Republic of the South-East Black Sea (by Atina, written sources)
4. **გუბაზ ვანილიში, გურამ ჩაგანავა** (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
პავლე ინგოროკვა ლაზების შესახებ
Gubaz Vanilishi, Guram Chaganava (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Pavle Ingorokva about Laz people
5. **ციალა ნარაკიძე** (ნიკო ბერძენიშვილის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, ბათუმი)
„მეთევზეობა-ნაოსნობის ასახვა ლაზურ ფოლკლორში“

Tsiala Narakidze (Niko Berdzenishvili scientific-research institute, Batumi)

Fisheries - Navigation reflection in the Laz folklore

6. ლია გოლიაძე (I საჯარო სკოლა, ბათუმი)
 ისტორიული ტკივილი ლიტერატურაში – რევაზ ინანიშვილის „ანანურელი უღამაზოების“ მიხედვით
Lia Goliadze (I public school, Batumi)
Historical pain in literature – according to Revaz Inanisvili's poem
7. ჯემალ კარალიძე (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
 აფხაზთა ისტორიის დასახლებებისათვის აჭარაში
Jemal Karalidze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
History of the settlement of Abkhazians in Ajara
8. ქეთევან გიორგაძე (VI საჯარო სკოლა, ბათუმი)
 „ტრადიცია, როგორც პერსონაჟი ალექსანდრე ყაზბეგის შემოქმედებაში“
Ketevan Giorgadze (VI public school, Batumi)
"Tradition as a character in the works of Alexander Kazbegi"
9. თემურ აგალიანი (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
 XVIII-XIX საუკუნეების ქართული საგანმანათლებლო სივრცე და ლინგვისტური აზროვნება აკადემიური ცოდნის გაცვლის ასპექტში

Temur Avaliani (Shota Rustaveli State University, Batumi)
XVIII-XIX centuries "Georgian educational space and linguistic thinking in the aspect of academic knowledge exchange"

10. ***მზია კეკელიშვილი*** (აჭარის საარქივო სამმართველო, ბათუმი)

ილია ჭავჭავაძისა და იაკობ გოგებაშვილის შეხედულებანი სასწავლო პროგრამების შესახებ
Mzia Kekeishvili (Archives Administration of Ajara, Batumi)
Ilia Chavchavadze an Iakob Gogebashvili view's about educational programs

11. ***ამირან კახიძე, ნარგიზ სურმანიძე*** (არქეოლოგიური მუზეუმი, ბათუმი)

უახლესი აღმოჩენები სოფელ ჩაისუბნიდან
Amiran Kakhidze, Nargiz Surmanidze (Archaeological Museum, Batumi)
The latest discoveries from the village of Chaisubani

12. ***თეონა აბულაძე*** (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)

არქაიზმები აჭარაში მცხოვრებ პონტოელ ბერძენთა მეტყველებაში
Teona Abuladze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Archaisms in Pontus Greeks speech living in Ajara

13. **თამაზ დავითაძე** (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
საქართველო და ევროკავშირი
Tamaz Davitadze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Georgia and EU
14. **მაია რურუა** (აჭარის საარქივო სამმართველო, ბათუმი)
ერთი ფოტოს ისტორია ანუ ფოტო გვიამბობს თავისთავზე
Maia Rurua (Archives Administration of Ajara, Batumi)
The history of one photo, or the photo, tells us about it
15. **თეა ქართველიშვილი** (კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, თბილისი)
ხელნაწერების მიგრაცია და კულტურული ცენტრების გადანაცვლება სამცხე-საათაბაგოდან გურიის სამთავროში
Tea Kartvelishvili (Korneli Kekelidze National Center of Manuscripts, Tbilisi)
Migration of manuscripts and transfer of cultural centers from Samtskhe to Guria
16. **ფრიდონ ქარდავა, მზია სურმანიძე, ნინო გოგიტიძე**
(აჭარის საარქივო სამმართველო, ბათუმი)
ნიკოლოზ გომანის მოღვაწეობის ზოგიერთი აქცენტი (საარქივო სამმართველოში დაცული მასალების მიხედვით)

Fridon Kardava, Mzia Surmanidze, Nino Gogitidze (Archives Administration of Ajara, Batumi)

Some accents of Nikoloz Gomani's work (according to the materials protected in the Archives Administration)

17. *ნინო ძნელაძე* (ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი)
*ბერძნული სკოლები აჭარაში და ბერძნული ენის
 სწავლების თავისებურებები*

Nino Dzneladze (Batumi Archaeological Museum)

Greek schools in Ajara and the Greek language teaching features

დისკუსია

Discussion

6 ოქტომბერი, 2017 წ.

საკონფერენციო დარბაზი, 11⁰⁰-14⁰⁰

Conference Hall, 11⁰⁰-14⁰⁰

სექციის ხელმძღვანელები: თეა ქართველიშვილი
ფრიდონ ქარდავა

Moderators: Tea Kartvelishvili

Fridon Kardava

1. ამირან კახიძე (ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი)
ბრინჯაოს მეტალურგიასთან დაკავშირებული
მეგალითური კულტურის ძეგლები აჭარაში
Amiran Kakhidze (Batumi Archaeological Museum)
Monumental culture monuments related to bronze medal in Ajara
2. მარინა ჯინჭარაძე (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, ბათუმი)
საქართველოში ებრაელთა მოსვლის, მიგრაციისა და
განსახლების საკითხი. მათი ტრადიციული და ყოფითი
კულტურა

Marina Jintcharadze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Migration and Resettlement of Jews in Georgia. Their traditional and everyday culture

3. *ალექსანდრე ტრიგუბი, ლიუდმილა ვოვჩუკი* (პეტრე მოვილის სახელობის შავი ზღვის ეროვნული უნივერსიტეტი, უკრაინა)
უცხოელი კონსულები ქართულ ზღვისპირა ქალაქებში (1840-1917)

Aleksander Trigub, Liudmila Vovchuk (Black Sea National University by Petro Mohyla (Ukraine)

Foreign consuls in the Georgian coastal cities (1840-1917)

4. *ნატო კიკავა, თამაზ ფუტკარაძე* (აჭარის საარქივო სამმართველო, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
აჭარაში მცხოვრები ბერძნების კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობა (საარქივო სამმართველოში დაცული დოკუმენტების მიხედვით)
Nato Kikava, Tamaz Phutkaradze (Archives Administration of Ajara, Shota Rustaveli State University, Batumi)
Cultural-educational activities of Greek residents living in Adjara (according to the materials protected in Archives Administration of Ajara)

5. ირინა მათიაში (უკრაინის ისტორიის ინსტიტუტი, კიევი)
*ქართველი კონსულის კონსტანტინე ცაგარელის ბედი
 უკრაინაში (საარქივო მასალების მიხედვით)*
Irina Matiash (Institute of history of Ukraine)
Fate of Konstantine Tsagareli, Georgian consul in Ukraine
(according to archival materials)
6. ვადიმ გუზუნი (რუმინეთის საგარეო საქმეთა
 სამინისტროს არქივი)
*საქართველოს ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის –
 დიპლომატიური სვლები: მასალები რუმინეთის საგარეო
 საქმეთა სამინისტროს არქივის მასალებიდან, 1921-1924*
 წწ.
 Vadim Guzun (Archives of Ministry of Foreign Affairs,
 Romania)
*Georgia's struggle for independence - Diplomatic actions:
 materials from the archives of the Ministry of Foreign Affairs of*
Romania, 1921-1924
7. ციცი ცინცაძე (აჭარის საარქივო სამმართველო,
 ბათუმი)
გურია სამეგრელოს ეპარქია
Tsitsi Tsintsadze (Archives Administration of Ajara, Batumi)
Guria-Samegrelo Diocese

8. *კახა ფუტკარაძე* (თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი)
რელიგიური კონფლიქტის ინსპინირების რისკები 2017 წლის მარტის ბათუმის მოვლენების ჭრილში
Kakha Phutkaradze (Tbilisi State University)
Religious Conflict Risk Inspections in the March 2017 Batumi Events
9. *ლალა მჟავანაძე* (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი)
ადგილობრივი თვითმმართველობის რეფორმის ზოგიერთი საკითხი საქართველოში
Maia Mzhavanadze (Shota Rustaveli State University, Batumi)
Some issues of local self-government reform in Georgia
10. *ჟანა ზარნაძე* (ჭარნალის საჯარო სკოლა, ბათუმი)
მშობლების ჩართულობის აუცილებლობა დაწყებითი კლასის მოსწავლეთა აკადემიური დონის ამაღლებისა და განვითარებისათვის
Zhana Zarnadze (Charnali public school, Batumi)
Necessity of parental involvement in raising and developing the academic level of primary class students

დისკუსია

კონფერენციის შედეგების შეჯამება

Discussion

Summing up of the results of conference

სახელმწიფო

